

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

LA PAU, ASSEGURADA

—I voleu dir que ací esteu segura?

—M'ho han assegurat.

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diatèria - Raigs X

Director: Doctor J. RIU
Diumenges, de 10 a 1

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
NOU DE LA RAMBLA, 18

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

LES LIQUIDACIONS QUE FA LA Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18

**GRAN BASAR DE
SASTRERIA I CA-
MISERIA SISTEMA
NORD - AMERICA**

permeten ARA
MES QUE MAI
a vestir elegant-
ment per pocs di-
ners, tota vegada
que abandona a
qualsevol preu
totes les existències
sobrants de la tem-
porada d'hivern.

100.000 Abrics
100.000 Vestits
100.000 Vestits de nen
100.000 Pantalons
100.000 IMPERMEABLES, TRINCHERES I PLUMES

des de 25 Ptes.
» 15 »
» 5 »
» 5 »
» 15 »

100.000 Camises
100.000 Pijames
100.000 Suèters
100.000 Mitjons fantasia

des de 4 Ptes.
» 5 »
» 3 »
» 0'50 »

Amb les seccions de mida tant de Camiseria com de Sastreteria durant la liquidació els preus guardaran relació amb els anteriors.

Tenim una secció a mida ultraràpida que escollint el vestit o abric al matí el poden tenir llest a la tarda.

A desgrat les reballes, obsequiem amb segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i Estalvi.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

— FORA DE BARCELONA —
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pesseles
ESTRANGER: trimestre 5 Pesseles

CRONICA

Barcelona reclama el Castell de Montjuïc

Es una vella aspiració ciutadana que "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA" ha defensat amb una persistència que no voldríem que esdevingués crònica. Ja sabem allò que diuen "que no es pot matar tot el que és gras" i que certes exigències en determinats moments poden ésser inoportunes. Nosaltres contestàrem que tota hora és bona per a fer justícia i a més, l'acompliment d'un acte justicier i reparador deixa a qui l'executa, com una mena d'alliberament de l'esperit, com si li haguessin tret un pes del damunt.

Barcelona fa anys que espera que li lliurin el tètric castell de maleïda memòria que ensagna i empastifa la muntanya que l'esforç dels ciutadans ha convertit en un pom de flors. Ja s'ha dit i repetit en tots els termes i maneres per què Barcelona vol i necessita la fortalesa infame. Fa nosa per a la urbanització i agençament de la muntanya de Montjuïc. Ocupa un lloc malaguanyat en un dels indrets més formosos de la ciutat d'on s'albiren panorames de meravella. Cal que desaparegui aquesta cassola infecta per a convertir-la en el més bell mirador de Barcelona. I per damunt de tot, Barcelona vol aterrar el castell homicida per altíssimes i supremes raons de dignitat.

Quan el 14 d'abril del 1931, es va proclamar la República, semblava arribada l'hora de convertir en una immediata realitat les aspiracions de Barcelona. Sempre que la nostra ciutat ha obtingut una reparació, ha estat com a fruit d'un moviment revolucionari triomfant. La revolució del 1868, li lliurava l'odiosa Ciutadella, diabòlica creació de Felip Vè. Es clar que després van haver de pagar els terrenys, com si no haguessin estat nostres, i com si no haguessin estat pastats amb sang heroica de catalans. La República ens havia de donar el castell de Montjuïc. Ens el prometien cada dia; l'esperàvem com candeletes. Potser ens el donaran diumenge que ve! Tal vegada un dijous a la tarda, per tal que la mainada hi vagi a lluir unes bombes simbòliques, de les que reparteixen els grans magatzems! Sí, sí; pòdjem esperar!

I no era pas perquè Barcelona demanés massa. Madrid es guanyava les sumptuoses i magnífiques residències reials. Sevilla passava a posseir la meravella de l'Alcàsser. A Barcelona, hom li "regalava" el Palau de Pedralbes, pagat pels barcelonins quatre vegades més del que valia, i encara el van despollar dels tapisos que l'ex-Alfons hi havia posat per enriquir una mica més la paròdia de palau que li van ofrenar.

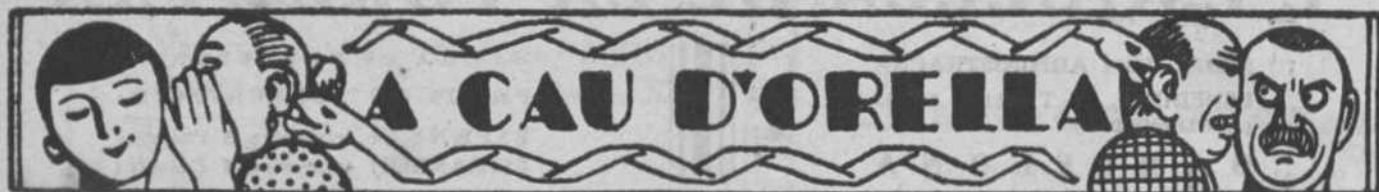
En la qüestió de la cessió del castell de Montjuïc hi ha resistències misterioses que caldria posar al descobert i vèncer-les de la manera que fos. No podem creure que l'aturament indefinit d'aquest afer es degui a l'apatia dels governants d'ací i a la malvolença dels governs de Madrid. Hi ha qui treballa a l'ombra per a fer-nos la guitza. Olorem l'enemic i els distingiríem a ulls clucs. Es més; si no estiguéssim sotmesos a règim de censura, l'anomenàrem pel seu nom.

Hi ha qui posa obstacles a la desaparició del castell perquè diu que sense Montjuïc, Barcelona deixaria d'ésser plaça forta. Avui fos i demà festa! Aquesta pruija que la nostra ciutat, oberla a tots els vents i a tothom, sigui una plaça forta, és la nostra feblesa, i, a la llarga, el nostre perill. Renunciem joiosos a aquesta distinció. A més, ja sabem que Montjuïc està a la mercè del primer avió que ens vulgui tirar confits.

Indubtablement, el que més pesa a l'ànim dels defensors a ultrança del manteniment del castell de Montjuïc, són els qui hi veuen una ofensa i una amenaça per a Barcelona. Aquells canons acarats a la ciutat! Aquells calabossos disposats sempre a rebre, a retenir i àdhuc a assassinar, lentament o de pressa, els homes d'idees liberals i emancipadores! Sobretot, la llegenda tràgica, més ben dit, realitat latent cada vegada que a Barcelona s'aixequen uns punys en senyal de rebel·lia!

Doncs bé: ara o mai. L'avinentesa d'avui és propícia perquè Barcelona es vegi satisfeta de seguida en el seu anhel. Catalunya ha recobrat el seu Govern legítim. A Espanya, hi torna haver República. El poble espera que li lliurin Montjuïc.

A la Generalitat de Catalunya i a l'Ajuntament de Barcelona escau la iniciativa, més ben dit, la represa de les gestions per a aconseguir la desaparició del castell de mala memòria. Si per a més obligar reclamen l'ajut del poble, poden estar certs que l'obtindran d'una manera emocionant i clamorosa. I que no se'ns digui que sense el castell també es podran cometre els mateixos crims, si per atzar tornessin a governar i a fer de les seves els botxins que han deixat empremta de la perversitat de llurs instints en l'història de l'abominable fortalesa. Ja ho sabem. Amb l'enderrocament del castell, que seria objecte d'una sonada festa ciutadana, liquidàrem un passat de tragèdies i de vergonyes, i ja procuraria el nostre poble, alligonat per l'experiència, que no es revifés la llegenda en el cos i en l'esperit dels homes que lluiten per un ideal de llibertat i de justícia. De moment, ens sobra el castell de Montjuïc; després, anirem per la torna.

ANUNCIS CLASSIFICATS

A bonaré vint pessetes al qui em proporioni el segon exemplar del llibre únic «Sos feyts d'armes medieval», del clàssic autor Sr. Francesc Matheu.—N. 2802.

B ench baratu lu que tinc per casa. Esque men baitx a les trangé i encara nohi tret l'pa sa Port.—N. 2807.

C aballero, ofrece habitación. Hay cama.—N. 2808.

E spero, des de l'any passat, que em surti premiat un dècim de la rifa que vaig comprar. Fins ara, no ha sortit premiat a cap dels sorteigs que han anat fent.

El venc a bon preu. — Número 743780291.

F armacèutic ben educat, voldria

que algú li donés lliçons de piano-la. Inútil sense bones referències.—N. 8820.

H ipo (Sanglot). Comunico morts repentines. Gran remei.—N. 8823.

L a casa dels pobres. Edifici acabat d'inaugurar. Pobre que veiem., pobre que protegim, donant-li feina. Només cal anticipar 30,000 pessetes, en concepte de fiança.—N. 8824.

CONFERENCIES D'AVUI

—A les set, a Lliga Catalana, Joaquim Maurin: «Història dels moviments cíclics, a través dels Index Numbers del professor Fisher, i la seva repercussió en l'economia catalana».

—A les set, al Club Republicano, Jesús Ulled: «Com es fa un negoci».

—A les vuit, al Club Republicano, Jesús Ulled: «Repartirem els beneficis».

—A les set, al Liceum Club, Francesc Cambó: «Pronòstics de l'any que comença».

—A les nou, al Ritz (Conferència Club), la «Pasionaria»: «Como enderezaremos las masas. Con mazas y hoces».

—A les nou, a l'Escola d'Estudis Socials, Lola Cabello: «España, desde el punto de vista reaccionario».

—A les nou, al Club Republicano, Jesús Ulled: «Les mil maneres d'apretar a córrer, minyons!»

LES ELECCIONS ALEMANYES

El secret de les eleccions de diumenge que ve a Alemanya és molt senzill. El coneixen tots els cacics i dictadoretts de la península i del seu radi. Com, doncs, no l'ha de saber el Führer?

Es tracta, simplement, de fer les eleccions sense fer-les. O sigui que no es fan i tothom es pensa que sí que es fan. I els ciutadans voten sense votar. I els apoderats i interventors es miren les cèdules o els carnets electorals alemanys (que qui no el tingui no podrà votar) i se'l miren —dic i afegeixo— sense ni guaitar-los. I fan molta propaganda, i imprimeixen candidatures amb noms de candidats i tot, i és pura broma.

Quan el ciutadà vota, l'urna riu per sota el nas i pensa:

—Sí, sí: ja et daran!

I té raó, l'urna.

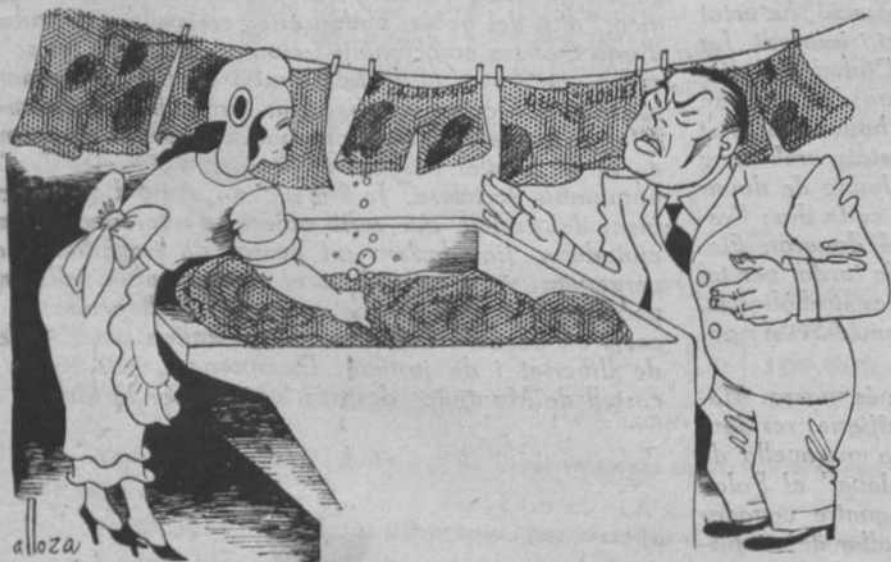
Aquest procediment electoral té una infinitat d'avantatges. Les eleccions no es poden perdre mai.

Només pot passar que els anul·lin l'acta.

POLITICA INTERNACIONAL

Un servidor de vostès sóc un gran aficionat a la política. Com m'agrada! I com a gran coneixedor, prefereixo la internacional, la de gran volada.

Em sé de memòria els noms més enrevessats: Ribbentrop, Friedrichshaffen, Manxukuo, etcètera. Però el meu deliri són les inicials. No s'hi

LES ACTES

—No t'hi escarracis, que no les faràs netes.

—No es vol prendre això?

—No, de cap manera!

—Doncs, pitjor per vostè, perquè després de la d'aquesta ampolla, s'haurà de prendre la de l'altra.

han fixat mai? Es molt distret: U. R. S. S., S. de N., N. R. A., G. P. U., U. H. P., F. A. I., C. N. T., C. E. D. A., N. P. U., P. O. U. M., etcètera tlara vegada. Això de les inicials es presta a jocs molt bonics. A casa, les tardes dels diumenges, no fem pas altra cosa. Diem, per exemple:

—Què vol dir U. R. S. S.?

I els meus amics, que són molt benets, diuen:

—Unió de Rabassaires de Catalunya!

O bé:

—Què vol dir N. R. A.?

—Partit Comunista Català!

I ens fem uns tips de riure. Ja ho crec!

Després d'aquests jocs, jo ja m'he

acostumat a desxifrar inicials. Inicials que veig, inicials que desxifro. Es una veritable flaqueja.

Vaig pel carrer, suposem, i llegeixo un cartell que diu «La S. A. Galobardes trasllada el seu local». I jo, que ja us he dit que hi estic molt entrenat, endevino de seguida que S. A. vol dir «Societat Anònima». Especialitat meua!

Però prefereixo desxifrar, és clar, coses de més categoria. Inicials estrangeres, sobretot. Dóna més to i és força més interessant. I si no tinc lletres, m'entretinc amb els números. Conec a la perfecció qui són els components de les comissions ginebrines dels 5, els 12, els 14, els 18, els 25... Ara que jo, em planto sempre amb un quatre i mig.

Ara mateix vaig a provar si vostès són capaços de desxifrar el meu nom i cognoms. Signaré amb les meves inicials. Què els sembla, la jugada?

J. M. F. i T.

GLOSSARI

Vandelisme de frac

El meu estimat amic J. M. Francès m'ha guanyat per mà. Jo pensava esbravar-me una vegada més i amb la mateixa ineficàcia de sempre contra els qui, després de destruir la ciutat vella, fan malbé la Barcelona nova, quan l'admirat escriptor, des d'un dels lluminosos "Focs de Bengala" que encén cada dia desde les planes de «L'Humanitat», protesta de la profanació de què ha estat objecte el bell Palau Marçet, que senyorejava al Passeig de Gràcia, xamfrà al carrer de Corts Catalanes. Ara almenys, serem dos els qui aixecarem el crit al cel contra els abominables abusos de la propietat privada i de la mena d'inconscient complicitat dels tècnics que cobren per a tenir cura del decòrum i del bon regiment de l'urbanisme barceloní.

Fa feredat el nombre de monuments i d'indrets remarcables de la Barcelona vella destruïts criminalment o desfigurats estúpidament en el decurs de cent vint anys. Ja sabem que alguns que passen per erudits i arqueòlegs atribuiran aquestes malvestats als elements revolucionaris, per allò que sempre en té la culpa el manxaire. El cert és que la ira iconoclasta de les multituds enfurismades no ha fet tan de mal com l'obra lenta, pèrfida i baixament interessada dels més obligats a conservar intacte el tresor de què eren indignes posseïdors o infidels dipositaris. Poques són les ciutats que, com Barcelona, pugui presentar un inventari tan vergonyós i desolador.

Mentre cada projecte de reforma ens produeix un esglai i temem a cada moment l'expansió del vandalisme dels nous rics i dels qui essent-ne de nissaga tenen l'ànima eixuta i plebea, les activitats de la barbàrie daurada s'encaminen a empastifar la ciutat moderna i a

desfer el que en la mateixa tenia ja un prestigi.

No parlem d'aquests inexpressius i ridículs gratanúvols — magatzems de ficar-hi gent a sostres, com les arengades — que s'aixequen en llocs on el que més abunda són els terrenys per a edificar, ni de les baluernes que tapen la vista, desllueixen el paisatge i que hom basteix on poden fer més fàstic. Ens dolen encara més els quotidians atemptats que l'escultícia i la mesquinesa dels nostres rics comet contra el poc que a Barcelona té cara i ulls. Hom destrueix estúpida i fòrmós i característic jardí del Palau Moia, a la Rambla, per a instal·lar-hi uns magatzems del provincianisme més horrid. Hom enllesteix la noble façana del Palau Marçet, i cau a mans dels urbanicides el correcte Palau Marianao. Endavant les atxes, i que duri tant com pugui.

Ara bé caldria parlar-ne, i parlar-ne seriosament. I més que parlar-ne, és necessari actuar. Els nostres organismes oficials, la Generalitat

—Veus, ja t'ho deia que vindria la re-partidora.

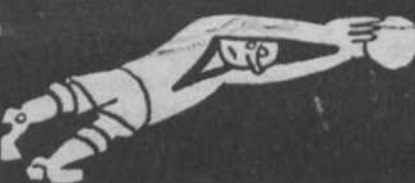
—Vols dir?

—Sí, home, si: en Pérez Madrigal ja ha cobrat.

i l'Ajuntament, haurien d'evitar que certs propietaris fessin de les seves. Serà o no serà discutible el dret de propietat. El que no es pot tolerar és l'abús de propietat. S'imposa, amb una urgència que els fets reclamen, la formació d'un inventari de tot el qui ha de bo i de notable no solament a Barcelona sinó a tot Catalunya, per tal que ningú gosi destruir o deformar res del que ens dona l'executòria de país civilitzat. Cal salvar la riquesa artística, històrica i pintoresca de Catalunya adhuc contra els mateixos propietaris. Cal estimular el zel dels funcionaris encarregats d'informar sobre projectes i obres tant de construcció, com d'enderrocament i de modificació. Cal, en una paraula, desfer la maniobra i posar un dic a la cobejança del vàndals de frac o de sotana, els mateixos, precisament, que s'omplen la boca de dieteris contra allò que ells en diuen incultura de les masses. A provar, doncs, que som més cultes que ells.

PANICAL

Esports

Sagetes

A la Federació de futbol s'han indignat. Hom ha vist com era anunciat als diaris com a part important de les festes commemoratives de la República, un partit de futbol entre una selecció de futbolistes espanyols i una altra d'alemanys.

Ha mancat temps als federatius catalans per a dir que ells no en saben res, i que, per ara, no pensen autoritzar cap mena de partit oficial que no sigui a fi de temporada.

Es clar; una cosa o altra han de fer perquè tothom s'adoni que la Federació Catalana és quelcom interessant, i que encara existeix. Altrament potser els hauríem de preguntar: ¿què han fet de certa autonomia que, segons ens sembla recordar, tenia el nostre organisme federatiu local.

Ha marxat a França el nedador Höffmann que tan bons amics tenia a Barcelona i que era tan volgut al C. N. B.

Encara que hom a sentit parlar dels «contes d'Höffmann» cal aclarir que les gestes d'aquest senyor a qui ens referim no eren pas contes, sinó realitats.

¿Parlem de boxa? Va!

Ja ho saben que, a València, tot i el seu Sangchilli, campió del món; no van a la boxa ni els qui venen coixinets per a seure ni els qui venen cacauets a les places de braus?

Parlem pel gran esdeveniment boxístic del dissabte passat a la plaça de braus de València.

Hi va combatre el «ché» contra el pepa de Butch i, és clar, era de preveure, s'ho van fer en família, i els pocs pagesos que hi van anar feren

objecte a ambdós boxadors d'una bronca monumental.

Es veu que els organitzadors dels combats no s'han adonat que amb les emocions plàstiques de ballet rus que ens dona el catch-as-catch-can, la boxa és al pot sinó es donen combats de debó i que el públic sapiga per endavant que ha d'anar a veure com els campions passen una mala estona. Altrament no val la pena de fer boxa. El públic paga per veure quelcom, i no perquè les empreses hi facin negoci.

Cal aclarir també que quan es comencin a adonar que el catch també té coses per a entabanar, voldran veure preses d'extrangulació autèntiques y claus per a arrencament de les entranyes amb tota propietat.

Sembla que els futbolistes catalans han agafat una afecció boja per

L'EXPEDICIO IGLESIAS A L'AMAZONES

—I per què l'han suspesa?
—Perquè portava armes.

al frontó. Abans no hi eren tan afeccionats, però, ara, tots hi van com mosques.

No és certament la pilota basca el que més els encisa, sinó les endergues tennístiques que ens serveixen al frontó Xiqui-Halai. Es clar. Hi ha unes quantes nenes raquetistes que, com a dones no van del tot malament, i els jugadors del barça, especialment, hi maten les hores.

Hom diu que fins en tornant de Sevilla hi va haver una futbolera que sentint-se un Röstchild esportiu, va trametre a una de les raquetistes del Xiqui una capsa de bombons de xocolata, que era una reproducció d'un volum del Quixot, i que costava un ull de la cara.

Nosaltres no direm qui és perquè sentiríem fer-lo renyir amb la promesa, però sí que direm que els clubs de futbol van pagant primes als jugadors perquè aquests després

vagin al darrera de les raquetistes del Xiqui a pagar «primades».

Cal anar als jocs olímpics de Berlín. La natació hi serà representada, i per tal que la representació quedi bé, es reuniren els nedadors que hi han d'anar i es parlà de la preparació.

Sembla que hi va haver qui va dir quelcom d'una senyoreta nedadora que abans feia bons temps record i que ara resulta que s'ha adormit a la palla.

No es va aclarir si aquesta era l'Enriqueta Soriano o si es tracta de la Ros.

Ara que... encara que sigui en proves de senyoretas, nosaltres, això de l'olimpiada, més aviat que Ros ho veiem... negre.

Ara ens hem assabentat del que

va passar amb el «Laietà» i el «Patrie» i per què els francesos van perdre i el Laietano va guanyar.

Arbitrava en Vilalta, i sembla que quan havia de tocar una falta dels del «Patrie» la bufera se li escapava sola, i quan n'havia d'assenyalar una dels del Laietano, se li feia un tap entre cap i coll i no li sortia el buf ni per remei.

Hom diu que en Vilalta va fer un arbitratge imparcialíssim, i que el «Laietano» li fa uns grans elogis. Malament; si el «Laietano» li fa tanta propaganda, nosaltres ens en malfiem.

Aviat els àrbitres de basquet, semblaran els de futbol.

¿Saben què fan córrer aquests dies? Doncs que en Teixonera està preparant un combat Tunero-Cheo Morejón.

No ens aniria del tot malament. Creiem que omplirien l'Olímpia sols per veure com s'apallissen els dos negres que no es poden veure ni en pintura.

Caldria, però, que amb el combat dels «cubanitos» hi anés també una orquestra cubana i que toqués rumbes i la Brito les cantés a l'escenari.

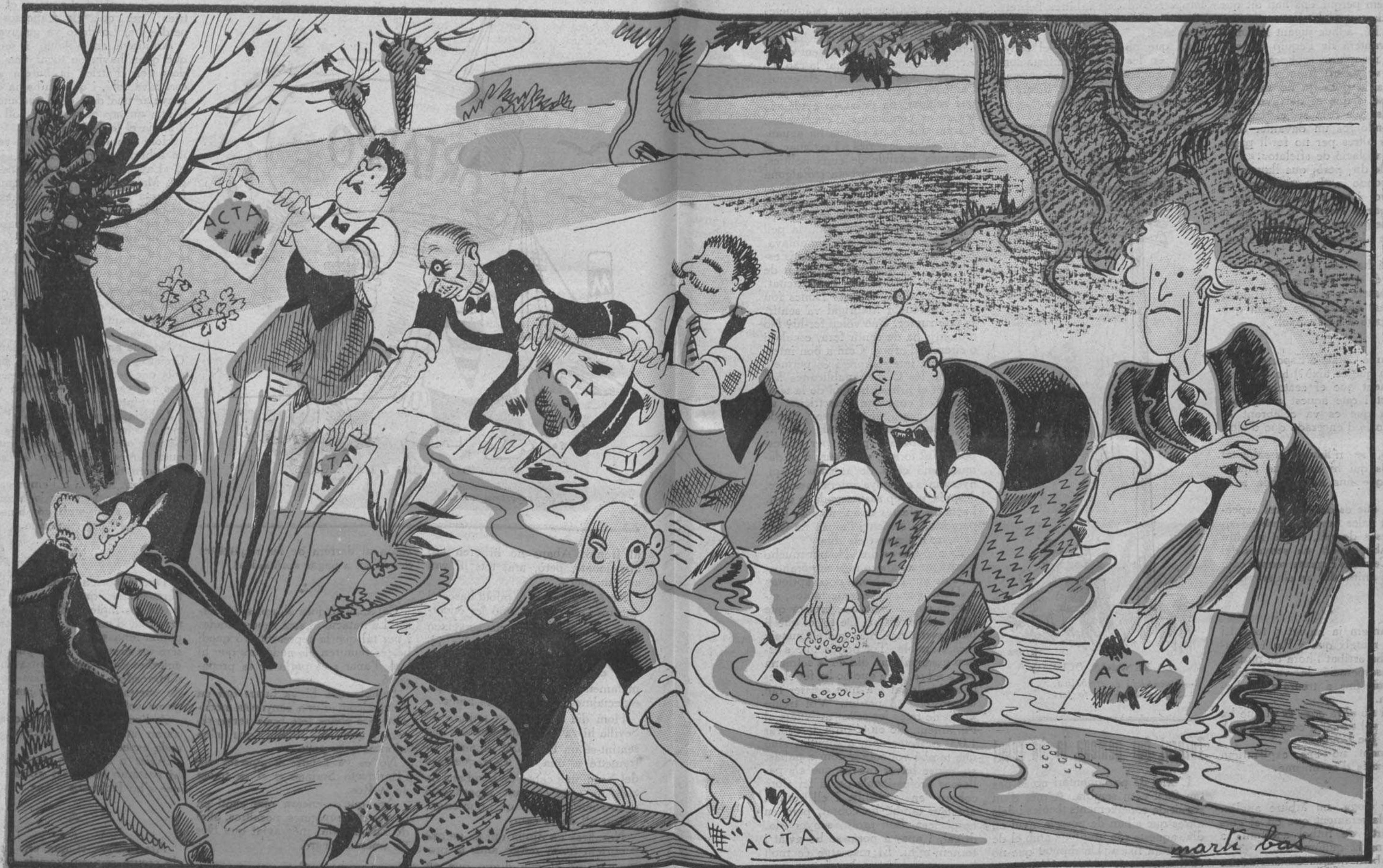
Brindem la idea a l'empresa perquè cal animar un xic la boxa, encara que sigui amb combinacions musicals. El negoci perilla.

També corren veus que davant l'entusiasme que hom va sentir veient les lluites índies de cinc homes dalt d'un reng, ara s'està preparant una mena de «catch» que serà un simulacre d'una patrulla de guàrdies de la goma contra un altra d'atracadors, amb disparets de trets de metralladora i llençament de gasos asfixiants.

A l'entrada, el guardarroba, llogaran unes carètes antigasoses a cada espectador.

Aviat a les sales de catch ens hi portaran italians i abissinis per que s'ho facin cos a cos.

Ara, potser sí que ens haurem de creure que en Nogués es torna a trobar en situació d'ocupar la porteria del Barcelona.

EL SAFAREIG NACIONAL

—No hi ha manera; són massa brutes...
—Com les nostres consciències!

Ho diem perquè ens han dit que jugant davant del «Cette» ho va fer molt bé, àdhuc jugant l'Iriondo a la davantera de l'equip francès.

Hom recordarà prou que quan Nogués veia com Iriondo arrenca-va cap a la porta ja no sabia on amagar-se, i que es deixava encolorir els gols com si el capgròs de l'Iriondo fos un davanter diferent dels altres per no fer-li pagar drets de violació de «fielato».

S'ha de dir, però, que llavors jugava Iriondo a la davantera de l'Espanyol i no a la del Cette i que el que a Nogués li feia posar la carn de gallina era el color blancblau que aleshores portava l'Iriondo.

També hauríem de mirar certament si és que Nogués s'ha retrobat ell mateix, o si és que l'Iriondo s'ha tornat encara més dolent que quan jugava a l'Espanyol.

El Comitè Català d'Esports (¿vostès saben què és això?) ha declarat públicament que el «catch» no és un esport i que aquest campionat del món que es va celebrant al Price té més d'encerada que d'altra cosa.

D'això, se n'havien assabentat abans els qui hi van, que aquest Comitè que fins ara dormia a la palla.

El dia que es donin altres espectacles en sales tancades que no siguin preses de pèl, i que resultin un veritable esport, els senyors del Comitè Català d'Esports veuran com el públic anirà allà on els serveixin millor.

En Carnera ja ha fet a tots. Li passa el mateix que a Paulí Uzcúndun. Li ha arribat l'hora de munyir amb desesperació la vaca, sigui com sigui, fins a treure'n la darrera gota.

Això i no altra cosa és el que ha dit: que vol tornar a combatre amb el negre Joe Louis.

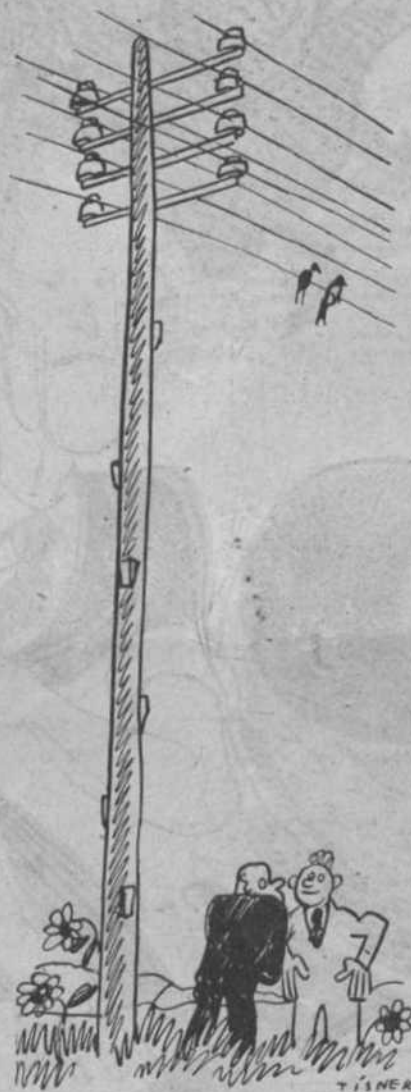
Altrament no ens explicariem aquest excés d'optimisme.

Mister Fogg, un àrbitre anglès, ha dit darrerament que en el curs d'un partit de futbol acostuma a córrer uns 12 quilòmetres.

No sabem quants en deu córrer l'Escartin, però potser s'hauria d'establir en els partits de futbol el

temps rècord dels àrbitres llebrers; així el públic s'hi distreuria un xiquet més.

El que no ha aclarit el senyor Fogg, en les seves manifestacions, és els quilòmetres que acostuma a fer després d'un partit dolent, si l'empaiten els espectadors.

LA RENANIA, OCUPADA

—L'ocupació és simbòlica.
—Sí, simbòlica que fa fort!

Tururut qui gemega ia ha rebut

L'ofici de parlamentari no és pas tan fàcil com sembla. A més d'un seguit de coneixements tècnics i dels altres que s'han de posseir, avui en dia, aquests són ampliat amb el de la cultura física. Un diputat que no sàpiga repartir alguna «boleia» o que no mostri condicions per a encaixar-les, val més que es quedi

a caseta col·leccionant estampetes de la xocolata.

Diem això perquè el que ha succeït fa uns dies al Parlament de la República ens ve a donar la raó. El senyor Pérez Madrigal, el genuí, l'autèntic porc-senglar, més porc que senglar, ha posat en evidència les seves condicions d'encaixador. Durant una bona estona ha aguantat un xàfec de sèries a l'estómac, el lloc més sensible de certs polítics, de directes a la barbata i d'alguna que altra guitza a l'os de la música. De tota aquesta allau de «carícies mastegòtiques» se n'ha sentit força bé. Ha demostrat que tenia la pell més gruixuda del que semblava. ¿L'origen d'aquestes expansions esportives? Molt senzill. L'origen de tot aquest batibull fou l'electricitat. Ningú ho diria, veritat? Doncs fou així. El senyor Madrigal va sentir-se interruptor. Què voleu fer-hi? No tothom s'ha de sentir ferra, esculapi o cirereta d'arboç. Com a bon interruptor va interrompre i es permeté dir que les Corts republicanes havien fet el primer bunyol de la temporada. I com que l'electricitat va molt de pressa, «El rayo soy, donde me llaman voy»... patif, pataf... pum patapum... paf... per correspondre al tortell, van caure-li al damunt una colla de «tortas» i «pi nyes» més o menys americanes que, després, un cop assossegada la cosa, i sota els efectes terapèutics de l'esparadrap, l'arnica i l'aigua de fari-gola, se'n llevava els dits.

Es allò que es diu «No por mucho madrugar amanece más temprano», «Quien mucho abarca poco aprieta» i «Dame pan y llámame tonto», etcètera, etc.... Nosaltres creiem que li ha estat molt bé. De tot el que li ha passat ningú més que ell mateix n'és culpable. Tot polític que s'estimi assenyala un dia de la setmana per a rebre, cosa que no ha fet el senyor Madrigal i a més d'ésser tan «ansioso» l'ha perdut. Vol treure profit de totes les seves activitats al Parlament. No en té prou de cobrar 1.000 pessetes com a diputat, sinó que també vol cobrar com a pallas-so, sense haver previst que els pallasos professionals per a fer riure cobren en metàl·lic i ell com a amateur també ha cobrat, però en «espècies». Bon profit, senyor Madrigal, i apa, a posar-se bo aviat i tornem-m'hi. El massatge és molt bo per a combatre el greix.

Cinema

«TEMPS MODERNS»

Hom havia dit que aquesta darrera producció de Charlot era una mena de crítica revolucionària de la nostra època. Però no ha estat així.

«Témps moderns» no té de modern més que els detalls exteriors; maquinisme i diversitat gairebé caòtica on es desenvolupa l'acció del film.

L'argument i també la tècnica d'aquesta obra tampoc no ho és, de moderna. Charlot no ha evolucionat; és el mateix actor admirable que va culminar en «Llums de la Ciutat»; és el mateix director i argumentista que es complau a presentar-nos l'etern tipus d'home fracassat, de pobre home que lluita en un ambient hostil a la seva tendresa sentimental. Charlot és el geni del folletó en el cinema. Cercar-li a «Témps moderns» un altre sentit, és un error. El mateix final de la cinta, resignat i ambigu, basta per a demostrar l'absència total d'ambient revolucionari.

Charlot segueix en aquesta obra la seva línia artística; fer riure, fer plorar i fer pensar una mica, no molt. I, per cert, que ho asoleix. Aquest és el gran mèrit del genial actor.

—Té, ara, no podem cridar «Viva España!»

croniqueta de la setmana

Ha estat oberta una subscripció a favor de «los perseguidos del partido radical.»

Hi ha coses que si no ens fessin riure, ens farien... molta gràcia.

No estaria de més que per les autoritats de la República es vigilessin un xic aquesta mena de mitings de dretes que se'n diu «exercicis espirituals.»

S'hi diu cada cosa! I s'hi ataca amb un fervor la República!

Diu «El Correo», amb aquella serietat que li escau tan bé, «que el Parlament català no representa Catalunya.»

¿Y saben per què ho diu? Perquè no hi ha tradicionalistes.

Nosaltres creiem que precisament per això representa Catalunya!

En senyor Irurita, segueix en el seu càrrec.

Comencem a creure que és cert que gaudeix de la influència de què s'alaba.

I no ho acabem d'entendre.

L'Ajuntament popular de Barcelona, és laic. I per ésser laic, no es va fer festa el dia de Sant Josep a les oficines municipals.

Però el dia de Sant Josep, els consellers-regidors no varen celebrar el Consell que tenien assenyalat... per la festivitat de la diada.

Val més que no ho comentem.

..

No hi hauria manera d'evitar que el pobre senyor Toresky, de tant en tant no ensenyés la seva orella monàrquica?

Ja n'hi ha prou que aguantem aquella poca-solta del Mslu!

..

Diu «Renovación»:

«Una lengua, un alma y una nación: el castellano, el alma de la Patria única y España por encima de todas las cosas.»

Els aliats de la Lliga no gasten embuts.

..

Diu l'«organillo» dels radicals:

Y no cederemos un palmo de terreno al enemigo.»

Carai! Allò d'eixamplar la base de la República?

..

El senyor Pijoan va fer un retrat força exacte de Lerrox.

I, naturalment, els «ara més que mai», han adreçat uns quants insults a Pijoan.

El senyor Pijoan, suposem que no se n'ha assabentat.

..

Copiem de «Renovación»:

«Enemigos ayer, hoy y mañana de toda violencia...»

Sí, sí... Per això va resultar tan plàcida la Setmana tràgica.

..

A Manuel Brunet, no l'interessa la llibertat soviètica.

Ves quines ganes de fer distincions! Ni aquella ni cap altra.

..

A les Corts anteriors, els radicals tenien 92 diputats. En les actuals en tenen 8.

Però ells, malgrat tot, ara més que mai.

..

A l'esquifida minoria radical figuren tres Pérez.

Es allò que diuen. Patiràs molt i a la fi... Pérez seràs.

..

Un diari de Madrid ha ressuscitat el senyor Cirera.

Sospitem que ho haurà fet de franc.

Perquè després es digui que el periodistes som interessats.

..

Els mestres particulars han desautoritzat els qui pactaren amb el se-

nyor Codolar quan aquella poca-solta de la «batalla de l'escola».

Que duren poc els èxits!

..

Diu el Brusi que als funerals de Primo de Rivera assistiren «damas de alcurnia.»

Bé. I de dones del poble quantes?

..

Al «Correo Catalan», li cremaren una pila d'encenalls. I en el seu editorial, naturalment, parla que va estar a punt d'ocórrer una catàstrofe.

TISNER

—Crew-me, amb això dels falangistes, n'hi ha un feix!

Però en un d'aquells ripis quotidians que publica, deia el que segueix:

«Sin dejar ni su tarjeta — se marcharon todos luego — Mas tiraron sus colillas — y por poco prenden fuego.» »

Ah, vaja!

El senyor Pérez Madrigal ha sofert un accident del treball.

Hom suposa que d'ara endavant actuarà amb més prudència.

En una conferència, ha dit el senyor Ventosa que les dretes, en dos anys de governar no han fet res.

Serà per això que el senyor Cambó cada vegada que hi havia crisi i era consultat, opinava que les Corts passades havien de continuar, perquè encara no havia acabat la seva tasca.

«Renovación» es fica amb Osorio. I pregunta «¿cómo se fusiló a Ferrer...?».

Opinem que aquesta pregunta la podrien contestar millor, els del «partido», que amb les seves declaracions provocaren la infúcia sentència.

Els de «Renovación» han tramès un telegrama de felicitació a Pérez Madrigal. En dit telegrama es diu: «No abandone la puerta que conduce al horno.»

Estigueu tranquils, que ja ho farà.

Calvo Sotelo, Melquíadez Alvarez, Gil Robles, Portela. Gent de dreta. Actes brutes, molt brutes.

Els prohoms de les esquerres tenen tots les actes netes, sense protesta.

No calen els comentaris, oi?

Quan no ens ho privin parlarem d'en López Ochoa.

Cal esperar.

Teló enlaire

Ernesto Vilches, al Barcelona, ha reposat «El eterno don Juan». Això de reposat, naturalment, és un dir. A l'edat del senyor Vilches el fet d'haver de representar el paper de don Juan és tot un senyor esforç.

El senyor Ernesto Vilches, tot i ésser des de fa molts anys, molts, major d'edat, quan ha de representar un paper de vell es caracteritza copiosament d'ancià.

Ara figureu-vos quan ha de fer de jove!

La companyia Nicolau-Martori surt a fer una tournée que durarà cinc o sis mesos.

Ens passaran molt aviat.

Nicolau M. Rubió i Tudurí ha estrenat una comèdia, al Barcelona, que porta el títol de «Un sospir de llibertat».

«Un sospir de llibertat»? Això és

EL COSTUM

—Prendrà alguna coseta?

—Sí, un abric.

el que diuen, a hores d'ara, els pobres lleons africans, aprofitant l'ocasió que el senyor Nicolau M. Rubió estreni comèdies enlloc d'empaitarlos.

«Espectáculos de Arte 1936». Sembla el títol d'una revista de les que es llegeixen i, en canvi, és el títol d'una de les revistes que es veuen.

Vaja, que es veuen! Això és el que voldrien els empresaris del Novetats, que la revista fos vista.

Però si el públic ens ha de creure a nosaltres!

Els brasilers de Jardel Jercolis tornen a ésser a Barcelona. A manca de cosa millor, han llogat el caríssim Apol·ló. De seguida, hom ha mobilitzat una brigada que tragués la pols de pertot arreu, acumulada d'ençà que estava tancat. Han untat les cordes del teló, que grinyolaven estrepitosament, i han enganxat cartells flamants a la façana.

Fan una cosa que se'n diu «Carrioca», a parlar de la qual preferim renunciar, en gràcia als lectors.

I «Marieta cistellera», que l'han anada a veure? Amb la mateixa bona fe de Salvador Bonavia en escriure-la, la recomanem als lectors.

Vegin-la i que Déu hi faci més que nosaltres!

ESQUELLOTS

A Valladolid s'ha cremat l'església del Carme i de la feta, el temple ha quedat convertit en un munt de cendres. Diem que s'ha cremat i no pas que l'han cremada, car resulta que l'accident ha estat produït per una avaria a la instal·lació elèctrica. No sempre han d'ésser ls revolucionaris. L'electricitat o la providència, han jugat una mala passada als cavernícoles.

Entre les imatges cremades, sembla que n'hi havia una de molt miraculosa. Ara bé; no s'ha vist el miracle per enlloc, a menys que no ho sigui l'incendi.

El cèlebre Manolo Uralita, que encara és bisbe de Barcelona, s'en-

LA REFORMA AGRÀRIA

—Diu que no li interessa, això dels assentaments.

—Caram!

—Oh, és que té morenes!

tretenia l'altre dia parlant del miracle dels pans i dels peixos. Ah, si aquest prodigi l'hagués pogut aplicar a les darreres eleccions! De quina manera s'haurien multiplicat els vots de la crosta!

En un registre practicat al pis on vivia un dels atracadors darrerament detinguts, la policia va restar admirada en veure el luxe asiàtic o faraònic amb què li plaïa regalar-se l'èmul de molts senyors de levita i altres vestits de representatius que molts coneixen. Els mobles solament, diu que valen cinc mil duros, pel cap baix.

Per aconseguir aquest confort, l'home surtia al carrer, pistola en mà i s'exposava a la contrarietat que li ha passat, o sigui que li fallés el cop i que anés a raure a la presó. Es pot dir que en aquesta operació hi ha perdut diners. Si amb temps s'hagués fet straperlista o del consorci dels cavallers de la indústria i de les finances, per comptes de viure al carrer de Lleida, lluiria un grata-cels propi, tindria mobles millors i, sobretot, aniria lliure pel carrer o es podria permetre el luxe de travessar la frontera.

Les simpàtiques minyones de servei, sobretot si són xamoses i rialleres, han donat un altre pas

endavant envers la dignificació del seu ofici. Ja tenen, no una Miss, sinó dues; no sabem si cuinera i cambrera, respectivament. Mereixen que se'ls doni aquesta alternativa les sofertes minyones que han d'aguantar les impertinències i mal geni de més de quatre dotzenes de mestresses més enravenades que un jutge i més lletges que un pecat.

Com tantes coses, s'ha acabat les «raspes», i el divertiment de «caloios», senyorets «tenorios» d'estar per casa i senyors Esteves de cueta verda. Qui vulgui servei que se'l pagui i el pagui bé. I sobretot que el respecti. Ja ho deia Albert Llanes: «Si vols estar ben servit, paga bé el qui et faci el llit».

Ha seguit la desfilada pel local del C. A. D. C. I., profanat pels qui no tenien enemics a la vista. Precisament per aquest motiu. I això que ací no van venir moros.

A propòsit de moros, hom comentava que una cosa és fer-los venir com a convidats i una altra heur-se-les amb ells per tal de buscar-los les pessigolles.

Els de la «Lliga» no estan encara escarmentats; si bé la processó va per dintre. Com que qui té por cerca companyia, el senyor Ventosa i Calvell ha convocat a una reunió els Gil Robles, Goicoechea, Lamamié de Clairac, Cid i Calderon per veure com sortien del trencacolls en què estaven ficats. Com es veu, pretenen eixamplar l'aliança dels no conformats amb la República de debò. Els càlculs per a futures conteses es van basar en aquesta regla de tres, formulada pel senyor Vidal i Guardiola, financer de la colla: «Si tres homes esmercen dues hores per a anar a Sant Boi, sis homes quan temps necessitaran?»

Referent a l'esmentada reunió dels caps dels partits derrotats, presidida pel senyor Ventosa, corren diverses opinions. Hi ha qui diu que varen acordar donar tota mena de facilitats al Govern i als partits del Front Popular. Aquestes facilitats consistirien a retirar-se del Parlament i a no acudir a les eleccions municipals convocades per al 12 d'abril. Així les esquerres farien la feina sense destorb i més de pressa. ¡Que Déu els pagui les bones intencions!

La benignitat republicana o sembla que ací no hagi passat res.

El senyor Antònio Primo de Rivera, fill del seu pare i aspirant a succeir-lo com a dictador de via estreta, ha estat condemnat a una penya de cinquanta pessetes per les seves activitats feixistes i amenaces de subvertir l'ordre republicà i suprimir homes d'esquerra per mitjans contundents. Uns subjectes pertanyents a «Falange Española», que duïen armes sense llicència i les exhibien pels carrers de Madrid a punt de disparar, han sofert l'horrible pena de cinc dies de presó. A uns altres feixistes que es van entretenir engegant trets contra la casa de Largo Caballero, se'ls demana dos mesos d'empresonament.

Val a dir, que en temps de l'Straperlo, un ciutadà que a Madrid es va limitar a llançar el crit de «Visca Companys!», fou condemnat a sis anys de reclusió.

¿Què és això? ¿Juridicitat o llei de l'embut?

A la frontera de Portugal han estat detinguts dos sacerdots que es dedicaven al sagrat ministeri d'exportar capitals per compte de persones molt catòliques, apostòliques i romanes que es dediquen a la feina de sabotejar la República i empobrir el país. A menys que no es tractés d'una prometença.

..

Que nosaltres sapiguem, Alexandre Lerroux no ha estat exonerat encara del càrrec de President honorari de l'Associació de la Premsa de Madrid que li van conferir en el temps de les vaques grasses uns quants vent ~~agraïts~~ agraïts. Tampoc ací no s'ha format tribunal d'honor de periodistes per a foragitar de la classe Manuel Brunet, personatge llefiscós que és un estigma del gremi. Precisament, en parlar d'aquest subjecte, un periodista estranger que coneix el seu tarannà deia que a Anglaterra, per exemple, no solament no podria exercir en cap periòdic, sinó que li seria negada l'entrada a qualsevol saló o club. Ací som de la màniga més ampla.

..

Els italians ~~en un moment de la seva història~~ Duce feixista, segueixen bombardejant hospitals de la Creu Roja i poblacions indefenses. Segurament que els avions que dediquen a aquestes heroïcitats, han estat beneïts prèviament.

..

Els nostres lectors recordaran aquell llibre magnífic titulat «El último pirata del Mediterraneo», en el qual es pinten al viu les *marranades* comeses per Joan March, Alexandre Lerroux, Emiliano Iglésies i altres personatges de la Cort dels Miracles. Aquesta obra fou recollida en temps del domini cedista-radical. Ara s'havia tornat a posar a la venda. Doncs bè; mentre el poble espera que entrin a la presó els esmentats personatges (Joan March ja va emprendre el vol), s'ha donat ordre per a la nova recollida dels exemplars que es trobin del susdit llibre, per comptes de recomanar-lo com a obra de text a les nostres escoles i universitats.

¿Es que encara no ha arribat l'hora de fer neteja dels baluards on s'amparen els funcionaris que cobren de la República i ataquen cínicament el règim que el poble s'ha donat?

..

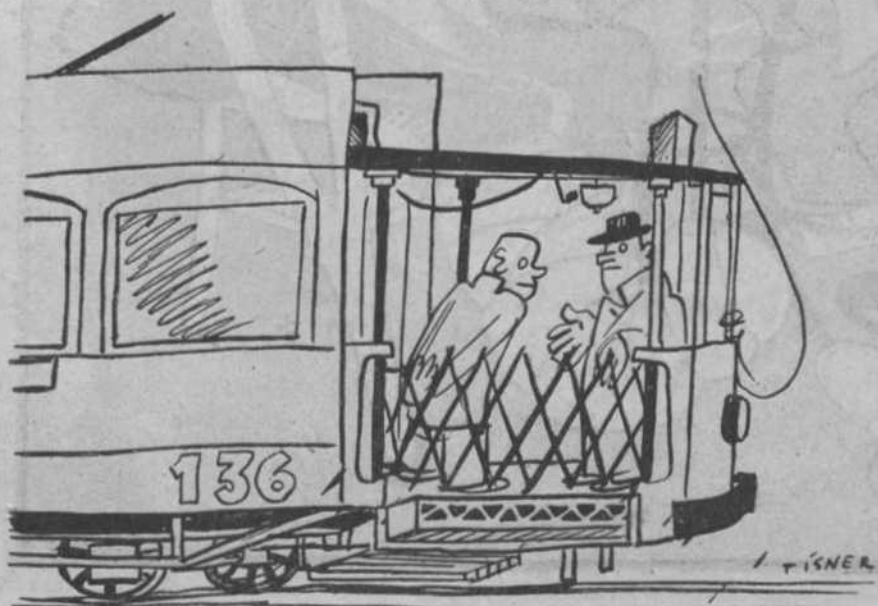
Misteris de la ràdio o dels locutors. ¿Per què una de les emissores barcelonines en anunciar en llengua catalana la radiació d'un fragment d'òpera estrangera, diu els títols en castellà? En efecte; resulta ridícul oír, per exemple: «Ara escoltaran l'escena tal de «Los maestros cantores» o de «El crepúsculo de los dioses». ¿Podríem saber a què obeeix aquesta incongruència?

No parlem ja que malgrat les lli-

—Puig i Cadafalc diu que «Els bàrbars són pertot.»

—Abans ja ho havia dit Cambó: «A la Lliga, hi cap tothom.»

UN ACUDIT DE TOROS

—Saps, el «soldadon»?

—Què?

—Li han tallat la cuota.

çons de català del «Miliu», cada dia i cada moment s'atempti contra la puresa del nostre idioma en una forma que fa escriure, perquè no acabariem mai. De modo, senyor Balot, que tota la bona voluntat que vostè posa per a fer parlar bé els locutors més populars i, per tant, els més escoltats, resulta del tot inútil. Nada, nada, deixem-ho córrer, perquè desde luego no en treuríem res.

Aquest número ha estat visat per la censura

PEREZ MADRIGAL

—I doncs?

—Res, que els socialistes van abaixar el puny.